z obiektów nie posiada jednak urządzeń zaprojektowanych typowo z myślą o osobach starszych),

- osoby starsze na tym obszarze korzystają głównie z transportu publicznego (zlokalizowany jest tu dworzec kolejowy i główne przystanki autobusowe w mieście), załatwiają formalności urzędowe (tu zlokalizowane są główne instytucje publiczne, w tym Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej) i korzystają z licznych punktów handlowo-usługowych. Na terenie tym zlokalizowany jest ponadto cmentarz, ogródki działkowe, kościół parafialny i gabinety lekarskie.

Obszar został przeanalizowany pod kątem czynników, które sprzyjają wykluczeniu społecznemu i ubóstwu mieszkańców, w szczególności osób starszych. Po pierwsze należy stwierdzić, że na tym obszarze rewitalizacji występuje szczególnie duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej. W gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało 14.03.2016 r. łącznie 358 osób, a ich udział w ogóle ludności tego terenu wyniósł 14,79% i jest to wynik znacznie gorszy niż średnia w gminie Gniewkowo (9,95%).

W strukturze świadczeń widać, że w marcu 2016 r. pomoc przyznawano najczęściej z powodu ubóstwa (275 przypadków). Na dalszych miejscach znalazły się: bezrobocie (97 przypadków), niepełnosprawność (64 przypadki) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (48 przypadków).

O dużej skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym świadczy także fakt, że na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa aż 38,11% wszystkich dzieci w wieku do 17 lat jest objętych zasiłkami rodzinnymi (powyżej średniej dla gminy Gniewkowo wynoszącej 33,79%).

Na tym obszarze rewitalizacji dodatkowo występuje także problem bezrobocia. Według stanu na 14.03.2016 r. mieszkało tutaj 202 bezrobotnych, co stanowi 13,50% ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten przyjmuje średnio w gminie wartość 10,92% (993 osoby bezrobotne na 9 095 osób w wieku produkcyjnym). Wśród osób bezrobotnych mieszkających na tym terenie znalazły się:

- 104 kobiety,
- 126 osób długotrwale bezrobotnych,
- 94 osoby bez kwalifikacji zawodowych.

W kontekście wysokiej liczby osób w wieku poprodukcyjnym podkreślić należy też, że 46 osób bezrobotnych to osoby w wieku powyżej 50 lat, zbliżające się do emerytury.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zamieszkujące ten obszar mogą korzystać ze wsparcia świadczonego przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu oraz placówek wsparcia dziennego. Dodatkowo na terenie

tym działają organizacje pozarządowe, koncentrujące się na tematyce włączenia społecznego:

- Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych „Progres",
- Stowarzyszenie społeczno-kulturalne „Cordis".

Zróżnicowane działania prowadzą też:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Unia" Gniewkowo,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gniewkowie,
- Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Gniewko",
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Okoń",
- Towarzystwo gimnastyczne „Sokół",
- Towarzystwo Miłośników Gniewkowa i Ziemi Gniewkowskiej,
- Uczniowski Klub Sportowy „MGOKSiR".

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest dobry i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	**Dostępność usług na terenie OR 1. Centrum Gniewkowa**	**Informacje szczegółowe:**
Opieka zdrowotna	dobra	Na terenie obszaru jest 1 punkt opieki zdrowotnej (przy ul. Dworcowej, czynny od pn. do pt.) i dwie apteki. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu. W tamtejszym szpitalu mieści się również najbliższy całodobowy i świąteczny punkt opieki medycznej.
Opieka nad dziećmi	dobra	Na terenie znajduje się jeden żłobek prywatny oraz prywatne przedszkole (przy ul. Sobieskiego). Nie ma klubu malucha. Na ul. Dworcowej znajduje się jeden z mniejszych oddziałów samorządowego przedszkola, dzieci mogą tam uczęszczać przez 5 godzin dziennie.
Opieka nad osobami starszymi	ograniczona	Brak miejsc opieki nad osobami starszymi. Osoby starsze biorą udział w zajęciach organizowanych przez MGOKSiR w Gniewkowie oraz filię UTW.
Włączenie społeczne		Na terenie tym działają: a) Instytucje pomocy społecznej: MGOPS Gniewkowo b) Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Powstańców Wielkopolskich (35 miejsc)

		c) Organizacje pozarządowe, zajmujące się włączeniem społecznym: Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne CORDIS i Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych PROGRESS.
Edukacja	dobra	Na terenie znajduje się Szkoła Podstawowa w Gniewkowie (1 z 2 budynków) oraz Szkoła Branżowa I Stopnia
Kultura	dobra	Na terenie obszaru działa MGOKSiR w Gniewkowie oraz filia biblioteki.
Rekreacja	dobra	Na tym terenie znajduje się stadion sportowy (ul. Parkowa), jedno boisko (przy ul. Piasta), dwie siłownie plenerowe (ul. Piasta i Powstańców Wlkp) i jeden plac zabaw (ul. Piasta). Żaden z tych obiektów nie jest dostosowany do potrzeb osób starszych.
Transport publiczny	bardzo dobra	Kilkanaście autobusów i pociągów dziennie kursuje na trasie Toruń-Gniewkowo-Inowrocław.

Sfera gospodarcza:

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa panują bardzo dobre warunki do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej, w szczególności handlowo-usługowej. Na podstawie danych zawartych w rozdziałach 2 i 3 nie identyfikuje się problemów w sferze gospodarczej związanej ze słabą kondycją przedsiębiorstw lub spadającą liczbą przedsiębiorstw.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa nie występują żadne obszary chronione przyrodniczo, a jedynie 3 pomniki przyrody. Nie odnotowuje się przekroczenia norm ochrony środowiska, składowisk odpadów niebezpiecznych czy ponadprzeciętnego nagromadzenia wyrobów azbestowych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa to najbardziej reprezentacyjna część miasta, obejmująca liczne przestrzenie publiczne (Rynek, dworzec, tereny wokół siedzib instytucji publicznych). W ostatnich latach przeprowadzono szereg inwestycji poprawiających ład przestrzenny i estetykę na tym terenie (szczegółowe dane w rozdziale 9). Dzięki efektom poprzedniego LPR udało się osiągnąć wyraźną poprawę w zakresie walorów architektonicznych i historycznych centrum miasta. Na tym terenie znajduje się jedyny obiekt przestrzeni zdegradowanej w granicach miasta – teren Parku Wolności (szczegółowy opis znajduje się w rozdziale 3).

Sfera techniczna:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa charakteryzuje bardzo dobry dostęp do urządzeń sieciowych (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna) i bardzo dobra dostępność komunikacyjna.

Na obszarze rewitalizacji 1. występują liczne budynki i obiekty w złym lub bardzo złym stanie technicznym. Wiele z nich wymaga pilnych prac naprawczych, termomodernizacyjnych. Lista obiektów wymagających interwencji na terenie miasta znajduje się w „Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020".

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Duży udział osób w wieku poprodukcyjnym,
- Duża liczba osób bezrobotnych (szczególnie osób długotrwale bezrobotnych),
- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej (przede wszystkim z powodu bezrobocia i ubóstwa),
- Duże zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców,
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej – teren Parku Wolności w Gniewkowie,
- Liczne, punktowe problemy ze złym stanem technicznym budynków.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy, czyli:
  a) duży udział osób w wieku poprodukcyjnym,
  b) zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców (w związku z bezrobociem i ubóstwem),
  c) występowanie przestrzeni zdegradowanej,

  poprzez aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia oraz zagospodarowanie Parku Wolności na Centrum Integracji Międzypokoleniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów. W Parku Wolności zostaną odtworzone dotychczasowe funkcje rekreacyjno-kulturalne (scena plenerowa, obiekty rekreacyjne), a istniejący pustostan zostanie rozbudowany i zaadaptowany na Centrum Integracji Międzypokoleniowej. Budynek ten zostanie dostosowany do specyficznych potrzeb osób starszych i stanie się zupełnie nowym zapleczem do prowadzenia ich integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej. Planowane jest wydzielenie: pomieszczeń dla organizacji seniorskich, pomieszczeń biurowych, sal szkoleniowych i integracyjnych, toalet i zaplecza kuchennego. Dzięki temu powstaną zupełnie nowe możliwości aktywizacji mieszkańców, przede wszystkim osób starszych, które nie miały do tej pory specjalnego miejsca spotkań i aktywizacji. Dodatkowo na nowo zostanie zagospodarowany teren wokół budynku, dzięki czemu powstanie strefa rekreacji plenerowej, strefa wypoczynki i strefa kulturalna, wszystkie w sposób specjalny dostosowane do potrzeb osób starszych i o ograniczonej

mobilności. Zajęcia prowadzone w Centrum Integracji Mieszkańców pozwolą na:

- aktywizację i integrację osób starszych,
- rozwój aktywności ruchowej osób starszych,
- walkę z wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji (organizacja specjalistycznych kursów i poradnictwa w formule międzypokoleniowej).

Lokalne potencjały:

- Doświadczenia z realizacji poprzedniego LPR na tym samym obszarze,
- Duża liczba instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru pomocy i integracji społecznej działająca na terenie miasta Gniewkowo,
- Działalność Pracowni Seniora i filii UTW w Gniewkowie,
- Duże zainteresowanie ofertą spędzania czasu wolnego wśród ludności starszej.

5.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 2. Markowo:

Wieś Markowo położona jest w centralnej części gminy, w odległości 6 km na południowy wschód od Gniewkowa. Dojazd do miejscowości odbywa się częściowo drogą wojewódzką nr 246, a częściowo drogą lokalną.

Sfera społeczna:

W miejscowości Markowo mieszkało 14.03.2016 r. 256 osób, z czego:

- 58 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 159 osób w wieku produkcyjnym,
- 39 osób w wieku poprodukcyjnym.

Na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego wskazano, że w miejscowości tej występuje wyższy niż średni w gminie zasięg korzystania z pomocy społecznej. W gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało tutaj 56 osób (21,44% mieszkańców). Przyczyny przyznania tych świadczeń to: ubóstwo (33 przypadki), bezrobocie (17 przypadków), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (12 przypadków) i niepełnosprawność (6 osób). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w 03.2016 r. 24 mieszkańców to osoby zarejestrowane jako bezrobotne.

Dodatkowym problemem jest bardzo duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem. Na terenie miejscowości Markowo aż 51,72% dzieci objętych było takim wsparciem (30 spośród 58 dzieci do 17 roku życia).

Jedynym obiektem pełniącym funkcje kulturalne i integracyjne na terenie miejscowości jest budynek świetlicy wiejskiej. Na terenie tej miejscowości nie ma żadnego innego miejsca spotkań, rekreacji czy działalności sportowej (placu zabaw, boiska, siłowni plenerowej, placu wiejskiego itp.). Nie działa tu też żadna organizacja pozarządowa, a aktywność mieszkańców koncentruje się na radzie sołeckiej.

Z informacji pozyskanych od pracownika socjalnego i świetliczanki wynika, że na terenie Markowa najpilniej jest potrzebna rozbudowa oferty zajęć dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców (szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyły się do tej pory szkolenia z nowoczesnych technologii, które prowadzone były w poprzednich latach w Gniewkowie; część mieszkańców nie wzięła w nich udziału ze względu na konieczność dojazdu i brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym podczas szkolenia).

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest bardzo ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	**Dostępność usług na terenie OR 2. Markowo**	**Informacje szczegółowe:**
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnych punktów opieki zdrowotnej, apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu lub Toruniu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Gniewkowie.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnej placówki edukacyjnej. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Kultura	ograniczona	Na terenie miejscowości działa świetlica wiejska, w której odbywają się spotkania okolicznościowe.
Rekreacja	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek obiektów na terenie miejscowości. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Transport publiczny	bardzo ograniczona	Do miejscowości docierają jedynie autobusy szkolne.

Na terenie miejscowości nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera środowiskowa:

Na tym obszarze rewitalizacji nie odnotowano problemów związanych z przekroczeniem norm ochrony środowiska. Nie występują tu tereny chronione, w parku zlokalizowane są dwa pomniki przyrody.

Sfera gospodarcza:

Na terenie miejscowości Markowo 6 osób prowadzi działalność gospodarczą (w zakresie handlu, magazynowania, transportu drogowego towarów i ogrodnictwa).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzenie zdegradowane), częściowej adaptacji i modernizacji wymaga budynek świetlicy wiejskiej. Wybudowany został najprawdopodobniej na początku XX wieku jako przybudówka do pałacu (objętego ochroną konserwatorską wraz z przylegającym parkiem). Ogólnie stan techniczny budynku jest dostateczny do prowadzenia podstawowej działalności (spotkania okolicznościowe, zajęcia plastyczne). W budynku znajduje się jedno pomieszczenie nieużywane o powierzchni 27 m2, które wymaga gruntownego remontu i adaptacji. Budynek nie jest też dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Oprócz modernizacji budynku (polegającej na likwidacji barier architektonicznych i utworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) konieczne jest zagospodarowanie przyległego terenu parku na miejsca integracji i rekreacji mieszkańców (uporządkowanie terenu, stworzenie plenerowej strefy ruchu) w sposób umożliwiający realizację wszystkich zaplanowanych działań aktywizacyjnych dla mieszkańców sołectwa.

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dostateczny. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w złym/dostatecznym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznych obiektów infrastruktury rekreacyjno-sportowej,
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Bardzo ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Markowo jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku świetlicy wiejskiej, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku pielęgnacji terenów zielonych (na terenie miejscowości działają dwie firmy w tej branży), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejący budynek świetlicy, stanowiący bazę dla działań aktywizacyjnych,
- Lokalni liderzy, chętni do udziału w aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

5.3 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 3. Szadłowice:

Miejscowość Szadłowice położona jest w zachodniej części gminy Gniewkowo, przy drodze krajowej nr 15. Peryferyjne położenie niweluje w jej przypadku dobra dostępność komunikacyjna (liczne połączenia autobusowe na trasie Toruń-Gniewkowo-Szadłowice-Inowrocław).

Sfera społeczna:

Na dzień 14.03.2016 r. w miejscowości Szadłowice mieszkało 418 osób, z tego:

- 81 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 278 osób w wieku produkcyjnym,
- 59 osób w wieku poprodukcyjnym.

W rozdziale 3. wskazano, że Szadłowice wyróżnia duży udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (14,11%, przy średniej dla gminy wynoszącej 9,95%) i duży udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku ogółem w (40,74%, zaś średnia dla całej gminy 33,79%).

Zgodnie z danymi ośrodka pomocy społecznej, najczęstszymi przyczynami udzielania świadczeń wśród mieszkańców Szadłowic były: bezrobocie (49 przypadków), ubóstwo (30 przypadków) i niepełnosprawność (23 przypadki). Ponadto 10 osób otrzymało wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych. Głównym problemem jest więc bezrobocie (według danych PUP zarejestrowanych tu były 42 osoby bezrobotne) i/lub niewystarczające zarobki, ale znaczna jest też grupa osób niepełnosprawnych. Borykają się one z licznymi problemami, a na dodatek na terenie miejscowości występują bariery architektoniczne, utrudniające im jeszcze bardziej codzienne funkcjonowanie.

Na problem osób niepełnosprawnych i starszych zwrócili także uwagę nauczyciele ze szkoły podstawowej i pracownik socjalny. Przez brak możliwości opieki na terenie miejscowości zarówno nad dziećmi (brak żłobka, przedszkola), jak i seniorami i osobami niepełnosprawnymi, wiele kobiet (bo to one najczęściej pełnią opiekę) nie może podjąć stałego zatrudnienia, ani nawet wziąć udziału w bardziej angażujących szkoleniach zawodowych.

Aktywność społeczna mieszkańców koncentruje się wokół szkoły podstawowej, na jej terenie odbywają się spotkania i wydarzenia lokalne. Poza budynkiem szkoły w miejscowości znajduje się boisko (przy szkole podstawowej) i plac zabaw oraz jedno urządzenie siłowni plenerowej (zakupione przez mieszkańców ze środków funduszu sołeckiego). Nie ma tutaj natomiast świetlicy wiejskiej czy miejsca, w którym mieszkańcy mogliby aktywnie spędzać swój czas.

Na terenie Szadłowic działają:

- Klub Sportowy MIKRUS Szadłowice,
- Towarzystwo Miłośników Szadłowic,
- Kółko Rolnicze w Szadłowicach.

Brakuje jednak miejsc, w których mogłyby prowadzić działania na rzecz mieszkańców.

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	**Dostępność usług na terenie OR 3. Szadłowice**	**Informacje szczegółowe:**
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości jest jeden gabinet lekarza rodzinnego. Nie ma apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Gniewkowie lub Inowrocławiu.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	dobra	Na terenie miejscowości znajduje się szkoła podstawowa. Placówki na wyższym poziomie są dostępne najbliżej w Gniewkowie lub Inowrocławiu.

Kultura	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie działa świetlica wiejska, dom kultury, ani biblioteka publiczna.
Rekreacja	ograniczona	Na terenie miejscowości znajduje się boisko i plac zabaw.
Transport publiczny	dobra	Przez miejscowość kursują liczne autobusy na trasie Inowrocław-Szadłowice-Gniewkowo-Toruń.

Na terenie Szadłowic nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera gospodarcza:

W Szadłowicach działalność gospodarczą prowadzi 13 osób fizycznych. Ich działalność koncentruje się na handlu, usługach transportowych oraz projektowaniu i architekturze.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze miejscowości Szadłowice nie występują obszary chronione, a jedynie trzy pomniki przyrody. Nie stwierdzono występowania problemów w sferze środowiskowej na tym obszarze rewitalizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzenie zdegradowane), obejmujące budynek dawnej remizy OSP wraz z przyległym terenem. Od kilku lat obiekt jest nieużywany i niszczeje, a konstrukcja grozi częściowym zawaleniem. Obiekt nie jest dostosowany do współczesnych standardów (nie posiada instalacji wodno-kanalizacyjnej ani grzewczej, a jedynie instalację elektryczną). Można go jednak zaadoptować na świetlicę wiejską, która stanie się centrum aktywności mieszkańców. Otaczający teren może zostać uporządkowany przez stworzenie komplementarnej infrastruktury rekreacyjnej (plenerowego miejsca integracji i siłowni plenerowej).

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dobry. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w dostatecznym/dobrym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej (świetlicy wiejskiej),

- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Szadłowice jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku dawnej remizy OSP, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku zapewnienia opieki osobom zależnym (dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejące organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, chętni do podjęcia działań z zakresu włączenia społecznego mieszkańców,
- Istnienie budynku, który może zostać dostosowany do pełnienia funkcji świetlicy wiejskiej.
- ~~Dokładne rozeznanie potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracownika socjalnego.~~

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Zdiagnozowane problemy:

- Problem zaawansowania procesu starzenia się ludności – na obszarze rewitalizacji występuje szczególnie duży udział osób w wieku poprodukcyjnym, brakuje zaś oferty dedykowanej osobom starszym,
- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarze rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo,

- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na obszarze rewitalizacji występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego.

Jak odpowiedzieć na te problemy?
Konieczne jest kompleksowe wsparcie rozwoju społecznego tego obszaru rewitalizacji poprzez:

- Aktywizację osób starszych (w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rosnącej grupy seniorów),
- Wsparcie aktywności kulturalnej osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywności ruchowej osób starszych i propagowanie zdrowego trybu życia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Integrację wewnątrz- i międzypokoleniową osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia zagrożenia bezrobociem i ubóstwem),
- Zaadoptowanie przestrzeni zdegradowanej na Centrum Integracji Międzypokoleniowej i zagospodarowanie przyległego terenu (ograniczenie problemu przestrzenno-funkcjonalnego).

Projektowany zakres działań:

- Adaptacja przestrzeni zdegradowanej obejmująca rozbudowę istniejącego pustostanu na budynek CIM, odtworzenie likwidowanej sceny plenerowej, odtworzenie likwidowanych obiektów rekreacyjnych (obecnie plac zabaw i kort tenisowy) oraz zagospodarowanie terenu na funkcje rekreacyjno-kulturalne, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych.
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy, zachęcających do podjęcia działalności gospodarczej), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) i wsparcia indywidualnego i grupowego. Dodatkowe działania aktywizacyjne dla osób starszych obejmują: profilaktykę zdrowotną, zajęcia ruchowe i rehabilitację, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formie klubu seniora, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formule międzypokoleniowej, informowanie mieszkańców o specyficznych potrzebach osób starszych (w celu poprawy wrażliwości społecznej na problemy tej grupy mieszkańców).

Uzasadnienie niezbędności przeprowadzenia całościowego zagospodarowania terenu Parku Wolności:

Park Wolności w Gniewkowie pełni funkcje rekreacyjno-kulturalne od lat 50. XX wieku. Jest to jedyny taki teren w północnej części miasta. Od ponad 70 lat mieszkańcy zabiegają o zabezpieczenie środków na pełne wykorzystanie potencjału

tego obszaru, a władze lokalne prowadziły tam drobne inwestycje w miarę dostępności środków budżetowych. Lata świetności Parku zakończyły się wraz z zamknięciem i rozbiórką basenu w 2016 r.

Pomysł na zagospodarowanie terenu Parku Wolności został wypracowany w toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami. To oni podkreślali konieczność stworzenia przestrzeni wielofunkcyjnej, pozwalającej wspólnie spędzać czas wolny różnym grupom mieszkańców. Przedstawiona w programie koncepcja odzwierciedla zasady:

- oddolności - pomysły pochodzą bezpośrednio od beneficjentów ostatecznych – mieszkańców,
- partycypacyjności - zakres merytoryczny projektu, w tym stworzenie strefy rekreacyjno-kulturalnej, został poddany szerokim konsultacjom społecznym i zyskał wyraźne poparcie,
- kompleksowości - dzięki inwestycjom zaplanowanym w LPR na terenie Parku Wolności powstanie kompleks edukacyjno-rekreacyjno-kulturalny, odpowiadający na wszystkie potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Stworzona zostanie przestrzeń wielofunkcyjna, łącząca różne sfery aktywności człowieka. To właśnie różnorodność elementów tworzących poszczególne sfery jest największym atutem tego projektu.

Brak możliwości realizacji wszystkich części składowych projektu, czyli:

1. Utworzenie CIM (rozbudowa istniejącego zdegradowanego pustostanu i adaptacja na funkcje edukacyjne i kulturalne),
2. Zagospodarowanie terenu otaczającego CIM i odtworzenie jego funkcji:
   a) rekreacyjnych, poprzez:
      - modernizację terenu kortu tenisowego na rekreacyjne boisko,
      - modernizację nawierzchni ścieżek w Parku Wolności i stworzenie szlaku do nordic-walking,
      - stworzenie plenerowej strefy ruchu, uwzględniającej potrzeby różnych grup wiekowych,
      - zagospodarowanie terenu Parku przez montaż elementów drobnej architektury (stoły piknikowe, stoły szachowe, tablice informacyjne itp.)
   b) oraz kulturalnych, poprzez stworzenie plenerowej strefy kultury (odtworzenie sceny plenerowej w innej części kompleksu wraz ze stworzeniem siedzisk, dostosowanej do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami),
3. Zapewnienie dostępności obiektu CIM dla mieszkańców, w szczególności mieszkańców OR - modernizacja drogi lokalnej (ul. Parkowa) poprzez wydzielenie miejsc parkingowych (w tym 20% miejsc dla osób z niepełnosprawnościami)

uniemożliwi osiągnięcie zakładanych efektów tego projektu. Ograniczeniu uległaby powierzchnia rewitalizowanego obszaru, na terenie Parku pozostałyby miejsca niezagospodarowane (stwarzające w obecnym stanie ryzyko dla zdrowia mieszkańców), a brak niektórych zaplanowanych funkcji (np. miejsc do rekreacji na świeżym powietrzu, czy prezentacji dorobku kulturowego) wymusi zmianę zakresu projektów przewidzianych do finansowania ze środków EFS, których wstępna koncepcja obejmowała aktywizację kulturalną (z wykorzystaniem stworzonej strefy kultury) lub zajęcia rekreacyjne na powietrzu (z wykorzystaniem stworzonej strefy rekreacyjnej).

- komplementarności – wszystkie zaplanowane funkcje i obiekty są ze sobą wzajemnie powiązane, uzupełniają się i pozwalają na pełne wykorzystanie potencjału Parku Wolności do celów rozwoju społecznego. W toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami doprecyzowywano zakres merytoryczny i wybrano do realizacji tylko te elementy, których wciąż brakuje.
- koncentracji na problemach grup docelowych LPR – w koncepcji zagospodarowania terenu Parku Wolności uwzględniono następujące, szczególne potrzeby grup docelowych:

Grupa docelowa:	Zgłoszony problem/potrzeba:	Sposób uwzględnienia w projekcie:
Osoby z niepełnosprawnościami	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np. architektoniczne) ograniczające korzystanie z przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wg. standardów projektowania uniwersalnego), 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni), 4. Specjalne urządzenia w plenerowej strefie ruchu, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) 6. Stworzenie siedzisk w sferze kultury, 7. Ułatwienia w dostępie do strefy kultury (utwardzone nawierzchnie, podjazdy, poręcze), 8. Duża liczba dedykowanych miejsc parkingowych.
Osoby starsze	- niewystarczające zaplecze lokalowe dla organizacji seniorskich (skutkujące ograniczeniem skali ich działań)	1. Stworzenie CIM i udostępnienie go podmiotom aktywnie działającym na rzecz osób starszych (m.in. Klub Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku, zespoły artystyczne, kluby zainteresowań, organizacje zrzeszające emerytów i rencistów
	- brak miejsc do prób i występów licznych zespołów seniorskich,	1. Stworzenie CIM, w tym pomieszczeń do ćwiczeń i spotkań lokalnych zespołów. 2. Odtworzenie sceny plenerowej, umożliwiającej występy seniorów przed lokalną publicznością. 3. Stworzenie siedzisk, pozwalających na organizację wielogodzinnych plenerowych pokazów, przeglądów i występów dla mieszkańców.
	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np. architektoniczne) ograniczające korzystanie z	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób starszych, 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni),

	przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	4. Specjalne urządzenia w plenerowej strefie ruchu, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) 6. Stworzenie siedzisk w sferze kultury, 7. Ułatwienia w dostępie do strefy kultury (utwardzone nawierzchnie, podjazdy, poręcze), 8. Stworzenie miejsc parkingowych, ułatwiających dotarcie samochodem do CIM, strefy kultury i strefy rekreacji.
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej)	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów rekreacyjnych lub kulturalnych,	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 2. Stworzenie strefy kultury pozwoli na zwiększenie ilości bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych i poprawi atrakcyjność oferty kulturalnej. 3. W ramach projektów EFS strefa rekreacji i strefa kultury będą wykorzystywane do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców.
	- niewielka aktywność społeczna, kulturalna, trudności w integracji z innymi grupami mieszkańców,	1. Stworzone zostanie zaplecze do organizacji rozmaitych wydarzeń aktywizacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców OR (szkolenia, kursy, wydarzenia, przeglądy, konkursy, występy artystyczne), a w ramach projektów miękkich zapewnione będzie wsparcie animatorów, opiekunów, pracowników socjalnych i psychologów. 2. Udział w projektach miękkich ma prowadzić m.in. do rozwoju kompetencji i umiejętności społecznych, zdolności organizacyjnych, sprzyjać budowaniu poczucia własnej wartości w środowisku społecznym i zawodowym, zapewniać warunki do realizacji indywidualnych pasji i zainteresowań uczestników oraz przyczyniać się do włączenia społecznego, budowy kapitału społecznego i walki ze stereotypami nt. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Planowane jest przeprowadzenie szeregu wydarzeń integracyjnych (spotkań, wydarzeń artystycznych, konkursów i rozgrywek), które poprawią integrację lokalnej społeczności.
Osoby bezrobotne	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji

	rekreacyjnych lub kulturalnych	zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 2. Stworzenie strefy kultury pozwoli na zwiększenie ilości bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych i poprawi atrakcyjność oferty kulturalnej. 3. W ramach projektów EFS strefa rekreacji i strefa kultury będą wykorzystywane do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców.
	- niewystarczające/ nieadekwatne kompetencje na rynku pracy	1. Zrewitalizowana przestrzeń będzie zapleczem dla kursów i szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych. 2. Stworzenie plenerowej strefy ruchu i strefy kultury pozwoli dodatkowo na przeprowadzenie praktycznych zajęć dla osób zainteresowanych pracą jako animator rekreacji, animator czasu wolnego, animator kultury, opiekun osoby zależnej czy rehabilitant.
	- niewystarczająca liczba miejsc pracy	1. W wyniku przeprowadzonych działań infrastrukturalnych konieczne będzie stworzenie nowych miejsc pracy (obsługa techniczna, pielęgnacja zieleni, obsługa wydarzeń artystycznych, animatorzy).

Kluczowy wpływ aktywizacji kulturalnej na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym został wyraźnie potwierdzony m.in. w:
- Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020,
- Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- Konkluzjach Rady (UE) na temat roli kultury w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (2010/C 324/03).

Ponadto częściowe, wybiórcze zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanej nie rozwiąże zdiagnozowanego problemu przestrzenno-funkcjonalnego, a jedynie go złagodzi (na terenie Parku pozostałyby obszary nie nadające się do użytkowania i stanowiące zagrożenie dla mieszkańców przebywających na tym terenie).

Zakładane efekty działań na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Do 2023 r. na tym obszarze:

- Zaadaptowany zostanie obiekt przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego,
- Będzie prężnie funkcjonowało Centrum Integracji Międzypokoleniowej, posiadające dedykowaną ofertę dla osób starszych,
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej zostanie objętych minimum 260 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- Swoje kwalifikacje podniesie 140 uczestników projektów,
- Co najmniej 60 osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej 40 osób znajdzie zatrudnienie,
- Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zmniejszy się o co najmniej 80 osób,
- Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w ramach programu wyniesie 300 osób,
- Ze zrewitalizowanego terenu skorzysta co najmniej 5 000 osób (w tym 1 000 osób w wieku 60 lat i więcej).

Logika interwencji na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa				
Zdiagnozowane problemy	**Cel i kierunek działań**	**Projekty**	**Tys. zł**	**Zakładane efekty:**
Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem przy jednoczesnym braku oferty dedykowanej seniorom	**„Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku"** **(kierunek działań: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego)**	3. Stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej w Gniewkowie	**100**	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **260 osób** Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie: **10 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: **140 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **60 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **40 osób** **Wskaźnik LPR:** Zmniejszenie liczby osób w gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej do 2023 r. o **80 osób** Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w programie: **300 osób**
		4. Aktywizacja osób starszych z OR 1. Centrum Gniewkowa	**140**	
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych **korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej**, głównie z powodu: - ubóstwa, - bezrobocia. Występowanie **osób bezrobotnych.**		1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	**150**	
		2. Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	**400**	
Występowanie **przestrzeni zdegradowanej**, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego		5. Zagospodarowanie Parku Wolności na cele rozwoju społecznego	**2 800**	**Wskaźniki produktu:** Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: **5 obiektów** Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: **5.2665 ha** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: **5 000 osób**

				Wskaźnik LPR: Liczba osób w wieku 60 lat i więcej korzystających z rewitalizowanych obszarów: **1 000 osób**

Obszar rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Zdiagnozowane problemy:

- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarach rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo; dodatkowo, na obu obszarach udział dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem jest większy niż średnio w gminie,
- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na każdym obszarze rewitalizacji występują przestrzenie zdegradowane.

Jak odpowiedzieć na te problemy?

Konieczne jest podjęcie działań na rzecz włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez:

- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie i ich otoczenia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia problemu bezrobocia i zależności od pomocy społecznej),
- Rozbudowę oferty opieki nad osobami zależnymi - dziećmi, osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi (w celu ułatwienia poszukiwania/podjęcia pracy przez opiekunów),
- Organizację zajęć rozwijających pozytywne wzorce i postawy wśród dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny, zachęcających je do aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijających kluczowe kompetencje społeczne i sprzyjające integracji międzyludzkiej.
- Adaptację przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej (stworzenie świetlicy wiejskiej w Szadłowicach i rozszerzenie bazy lokalowej świetlicy w Markowie wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów).

Projektowany zakres działań:

- Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych w Markowie i Szadłowicach na cele aktywizacji społecznej wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia,
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) oraz wsparcia indywidualnego
  i grupowego,
- Podjęcie działań nakierowanych na zapewnienie/poprawę warunków opieki nad osobami zależnymi od osób korzystających z systemu pomocy społecznej (dziećmi, ale także osobami starszymi czy niepełnosprawnymi). W obu obszarach stwierdzono wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które pobierany jest zasiłek rodzinny i to one będą główną grupą docelową

projektów miękkich. W toku konsultacji społecznych osoby zagrożone wykluczeniem społecznym podkreślały jednak konieczność umożliwienia udziału w zajęciach także innym osobom, którymi się opiekują. Zwrócono uwagę, że obecnie (w wyniku procesu starzenia się społeczeństwa) coraz częściej przeszkodą w podjęciu pracy jest konieczność opieki nad osobą starszą, często schorowaną i wymagającą szczególnej troski ze strony bliskich.

Zakładane efekty działań na obszarach rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Do 2023 r. na tych obszarach:

- Zmodernizowane i stworzone zostanie łącznie 6 obiektów służących aktywizacji społecznej (dwa budynki, dwie plenerowe strefy ruchu, dwa plenerowe miejsca integracji mieszkańców)
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej zostanie objętych minimum 120 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Co najmniej 28 osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej 22 osoby znajdą zatrudnienie.

Logika interwencji na obszarach rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice				
Zdiagnozowane problemy	**Cel i kierunek działań**	**Projekty**	**Tys. zł**	**Zakładane efekty:**
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych **korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej**, głównie z powodu: - ubóstwa, - bezrobocia.	**„Włączenie społeczne mieszkańców obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"** **(kierunek działań: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej)**	6. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 2. Markowo	**120**	**Wskaźniki produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **120 osób** (w tym: OR 2. Markowo: 60 osób, OR 3. Szadłowice: 60 osób) **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: **112 osób** (w tym: OR 2. Markowo: 56 osób, OR 3. Szadłowice: 56 osób) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **28 osób** (w tym: OR 2. Markowo: 14 osób, OR 3. Szadłowice: 14 osób) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **22 osoby** (w tym: OR 2. Markowo: 10 osób, OR 3. Szadłowice: 12 osób)
Wysoki **udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny** w ogólnej liczbie dzieci		9. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 3. Szadłowice	**150**	
		7. Organizacja czasu wolnego w Markowie	**100**	
		10. Organizacja czasu wolnego w Szadłowicach	**100**	
Występowanie **przestrzeni zdegradowanych**, które mogą zostać przekształcone na cele rozwoju społecznego		8. Adaptacja przestrzeni zdegradowanej w Markowie na cele rozwoju społecznego - modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Markowie wraz z zagospodarowaniem terenu parku	**400**	**Wskaźniki produktu:** Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: **6 obiektów** (w tym: OR 2. Markowo: 3 obiekty, OR 3. Szadłowice: 3 obiekty) **Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 7,7203 ha** (w tym: OR 2. Markowo: 7,6428 ha, OR 3. Szadłowice: 0,0775 ha) **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: **500 osób** (w tym: OR 2. Markowo: 200 osób, OR 3.

		11. Adaptacja przestrzeni zdegradowanej w Szadłowicach na cele rozwoju społecznego - modernizacja budynku dawnej remizy OSP w celu stworzenia świetlicy wiejskiej w Szadłowicach	**500**	Szadłowice: 300 osób)

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

W oparciu o dane przedstawione w części 5 i 6 opracowano cele rewitalizacji i określono odpowiadające im kierunki działań.

W przypadku obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa kluczowe problemy to wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, bezrobocie, ubóstwo i duże uzależnienie od transferów socjalnych w ramach polityki społecznej oraz występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może zostać zaadaptowana na cele rozwoju społecznego. Dlatego też w przypadku tego obszaru realizowany będzie **cel rewitalizacji 1. „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku"**. Na jego osiągnięcie pozwoli wybrany kierunek działań – przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego.

Dwa pozostałe obszary rewitalizacji (Markowo i Szadłowice) borykają się z podobnymi problemami, charakterystycznymi dla obszarów wiejskich. Należą do nich: ubóstwo, bezrobocie, duży odsetek osób pobierających zasiłki i zapomogi z systemu pomocy społecznej. Aby kompleksowo odpowiedzieć na problemy zidentyfikowane na terenie obszarów rewitalizacji nr 2. i 3. założono tam realizację **celu rewitalizacji 2. „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"**. Będzie to możliwe dzięki adaptacji istniejących przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju społecznego oraz realizacji działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i ich otoczenia

Tabela 11. Cele rewitalizacji na obszarze gminy Gniewkowo:

Cel/kierunek interwencji	Obszar rewitalizacji		
	1. Centrum Gniewkowa	2. Markowo	3. Szadłowice
Cel rewitalizacji 1. „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku"	X	-	-
Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego	X	-	-
Przedsięwzięcie główne: Wsparcie rozwoju społecznego poprzez stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej i aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludności starszej	X	-	-
Cel rewitalizacji 2. „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"	-	X	X
Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego	-	X	X
Przedsięwzięcia główne: Rewitalizacja miejscowości Markowo i Szadłowice	-	X	X

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa i możliwe jest podjęcie interwencji z zakresu przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego ponieważ:

- znajduje się tam obiekt przestrzeni zdegradowanej (teren Parku Wolności),
- na obszarze tym zdiagnozowano występowanie co najmniej jednego problemu społecznego,
- tworzona infrastruktura zastępuje lub jest komplementarna w stosunku do innych obiektów publicznej infrastruktury aktywizacji.

Na obszarach rewitalizacji 2. i 3. możliwe jest przeprowadzenie działań z zakresu przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego ponieważ:

- na każdym z obszarów rewitalizacji występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego,
- w Markowie i Szadłowicach nie ma w ogóle takich obiektów publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, jak te planowane w ramach działań rewitalizacyjnych, albo tworzona infrastruktura będzie komplementarna wobec tej istniejącej, albo będzie rozszerzać możliwości lokalowe dotychczasowych obiektów (Markowo).

8. Planowane przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne:

Realizacja celów Programu będzie możliwa dzięki przeprowadzeniu szeregu konkretnych zadań, projektów, które zostały podzielone na dwie grupy. Pierwszą stanowią przedsięwzięcia i projekty główne, bez których nie da się zrealizować założeń Programu. Zostały one rozbudowane o wykaz projektów uzupełniających, które mogą przyczynić się do osiągnięcia założonych celów i wskaźników, ale obecnie znajdują się jeszcze w fazie wstępnego planowania.

Listę głównych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych tworzy **11 zadań**, które będą realizowane głównie przez podmioty publiczne w partnerstwie, współpracy z sektorem pozarządowym, obywatelskim. Każde działanie inwestycyjne zostało powiązane na poziomie logiki interwencji z odpowiadającymi mu działaniami „miękkimi", bez przeprowadzenia adaptacji nie będzie możliwości ich zrealizowania.

Tabela 12. Lista głównych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych:

Obszar rewitalizacji (nr /nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (w pełnych tys zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa	**Cel rewitalizacji 1: „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku"**								
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego								
	1. Wsparcie rozwoju społecznego poprzez stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej i aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludności starszej	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	Społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i poprawiające szansę na znalezienie zatrudnienia wśród osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i ich otoczenia (kompetencje społeczne, kompetencje cyfrowe, kwalifikacje formalne) oraz poradnictwo (psychologiczne i zawodowe) dla 60 mieszkańców obszaru.	Park Wolności w Gniewkowie (działki nr 19/1, 20/1, 21)	150 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **60 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: **60 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **20 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **10 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.

								Wskaźnik LPR: Zmniejszenie liczby osób w gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej do 2023 r. o **20 osób** ~~Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w programie: 10 osób~~	
		2. Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	społeczny	Fundacja Ekspert Kujawy	Cykl szkoleń zawodowych, spotkań z psychologiem i doradcą zawodowym dla 100 osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wstępnie zakłada się przeprowadzenie zajęć z zakresu autoprezentacji, skutecznego poszukiwania pracy, doradztwa zawodowego, motywacji i racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Tematyka specjalistycznych kursów zawodowych będzie uzależniona od indywidualnych potrzeb i zainteresowań uczestników. Obecnie zakłada się przygotowanie uczestników do podjęcia pracy w zawodach: opiekun osoby	Park Wolności w Gniewkowie (działki nr 19/1, 20/1, 21)	400 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **100 osób** Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie: **10 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: **80 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **40 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **30**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.

					zależnej/starszej, animator czasu wolnego, animator kultury, konserwator urządzeń, obsługa techniczna wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych.			**osób** **Wskaźnik LPR:** Zmniejszenie liczby osób w gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej do 2023 r. o **60 osób** ~~Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w programie: **20 osób**~~	
		3. Stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej w Gniewkowie	społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie i Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	W ramach projektu 2 osoby zostaną przeszkolone i zatrudnione jako animatorzy czasu wolnego w Centrum Integracji Międzypokoleniowej. Ich zadaniem będzie bieżąca organizacja pracy placówki, prowadzenie zajęć aktywizacyjnych i rekreacyjnych na terenie Parku dla mieszkańców oraz wsparcie procesu włączenia społecznego. Projekt zakłada także realizację bogatego programu zajęć dla seniorów, obejmującego: spotkania informacyjne dotyczące stanu zdrowia (także ze specjalistami), rehabilitację ruchową (także na powietrzu, z wykorzystaniem infrastruktury rekreacyjnej na	Park Wolności w Gniewkowie (działki nr 19/1, 20/1, 21)	100 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **100 osób** **Wskaźnik LPR:** Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w programie: **150 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.

					terenie Parku Wolności), wydarzenia kulturalne, szkolenia oswajające seniorów z nowoczesnymi technologiami.				
		4. Aktywizacja osób starszych z OR 1. Centrum Gniewkowa	społeczny	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie	Organizacja zajęć i czasu wolnego dla seniorów, obejmująca działania UTW i Pracowni Seniora, dedykowana osobom starszym (wstępny zarys programu: spotkania okolicznościowe, wykłady z problematyki zdrowotnej, geriatrycznej, spotkania z psychologiem, wydarzenia kulturalne, w tym działalność artystyczna zespołów seniorskich)	Park Wolności w Gniewkowie (działki nr 19/1, 20/1, 21)	140 000	~~**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **20 osób**~~ **Wskaźnik LPR:** Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w programie: **150 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności, - dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji, - wywiady z uczestnikami projektu po jego zakończeniu (w celu ustalenia ilości osób pracujących po zakończeniu projektu).
		5. Zagospodarowanie Parku Wolności w Gniewkowie na cele rozwoju społecznego	przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gniewkowo	Rozbudowa istniejącego pustostanu i stworzenie w nim Centrum Integracji Międzypokoleniowej, stworzenie strefy kultury (odtworzenie sceny plenerowej oraz stworzenie widowni z miejscami siedzącymi), stworzenie strefy rekreacji (odtworzenie funkcji rekreacyjnych przez stworzenie boiska rekreacyjnego, plenerowej strefy	Park Wolności w Gniewkowie (działki nr 19/1, 20/1, 21)	2 800 000	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji – **5 szt.** Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją – **5,2665 ha** Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach: **5 000** osób (w tym 1 300 mieszkańców OR 1) **Wskaźnik LPR:**	dokumentacja techniczna i geodezyjna powykonawcza, zgoda na użytkowanie obiektu po zakończeniu prac, dokumentacja własna realizatora

					ruchu, ścieżek do nordic walking i miejsc wypoczynku mieszkańców).			Liczba osób w wieku 60 lat i więcej korzystających z rewitalizowanych obszarów: **1 000** osób (w tym 300 mieszkańców OR 1)	
Obszar rewitalizacji 2. Markowo	**Cel rewitalizacji 2: „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"**								
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego								
	Rewitalizacja miejscowości Markowo i Szadłowice	6. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 2. Markowo	Społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i poprawiające szansę na znalezienie zatrudnienia wśród osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i ich otoczenia (kompetencje społeczne, kompetencje cyfrowe, kwalifikacje formalne) oraz poradnictwo (psychologiczne i zawodowe) dla 30 mieszkańców obszaru.	Świetlica wiejska w Markowie i przyległy park (działka nr 9/12)	120 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **30 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: **28 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **14 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **10 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.
		7. Organizacja czasu wolnego w Markowie	społeczny	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w	W ramach projektu planowane jest zatrudnienie osoby pełniącej opiekę nad świetlicą wiejską oraz pokrycie	Świetlica wiejska w Markowie i przyległy park (działka nr	100 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **30 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu,

				Gniewkowie	kosztów organizacji zajęć w świetlicy (plastycznych, komputerowych, rozwijających kompetencje społeczne) i na terenie przyległym do świetlicy (zajęcia rekreacyjne, ruchowe, na świeżym powietrzu). Grupa docelowa: osoby zależne od osób korzystających z opieki społecznej (w szczególności dzieci do 17 roku życia, na które pobierany jest zasiłek rodzinny).	9/12)		**Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: **28 osób**	- listy obecności.
		8. Adaptacja przestrzeni zdegradowanej w Markowie na cele rozwoju społecznego - modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Markowie wraz z zagospodarowaniem terenu parku	Przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gniewkowo	Modernizacja budynku świetlicy (stworzenie sali edukacyjno-komputerowej, niwelacja barier architektonicznych) oraz stworzenie w przyległym parku plenerowej strefy ruchu i miejsc do aktywizacji i integracji mieszkańców OR.	Świetlica wiejska w Markowie i przyległy park (działka nr 9/12)	400 000	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji – **3 szt.** Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją – **7,7203 ha** Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: **200 osób**	Dokumentacja własna realizatora
Obszar rewitalizacji 3. Szadłowice	**Cel rewitalizacji 2: „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"**								
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego								
	Rewitalizacja miejscowości Markowo i Szadłowice	9. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 3. Szadłowice	Społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i poprawiające szansę na znalezienie zatrudnienia wśród osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem	Budynek dawnej remizy OSP Szadłowice 17b	150 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **30 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.

					społecznym i ich otoczenia (kompetencje społeczne, kompetencje cyfrowe, kwalifikacje formalne) oraz poradnictwo (psychologiczne i zawodowe) dla 30 mieszkańców obszaru.			ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: **28 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: **14 osób** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): **12 osób**	
		10. Organizacja czasu wolnego w Szadłowicach	społeczny	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie	W ramach projektu planowane jest zatrudnienie osoby pełniącej opiekę nad świetlicą wiejską oraz pokrycie kosztów organizacji zajęć na terenie świetlicy (plastycznych, komputerowych, rozwijających kompetencje społeczne) i na terenie przyległym do świetlicy (zajęcia rekreacyjne, ruchowe, na świeżym powietrzu). Grupa docelowa: osoby zależne od osób korzystających z opieki społecznej (w szczególności dzieci do 17 roku życia, na które pobierany jest	Budynek dawnej remizy OSP Szadłowice 17b	100 000	**Wskaźnik produktu:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: **30 osób** **Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:** Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: **28 osób**	Dokumentacja własna realizatora: - deklaracje przystąpienia do projektu, - listy obecności.

					zasiłek rodzinny).				
		11. Adaptacja przestrzeni zdegradowanej w Szadłowicach na cele rozwoju społecznego - modernizacja budynku dawnej remizy OSP w celu stworzenia świetlicy wiejskiej w Szadłowicach	Przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gniewkowo	Modernizacja budynku dawnej remizy (wykonanie brakujących instalacji wod-kan i grzewczej, stworzenie sali edukacyjno-komputerowej, niwelacja barier architektonicznych) oraz stworzenie na przyległym terenie plenerowej strefy ruchu i miejsc do aktywizacji i integracji mieszkańców OR.	Budynek dawnej remizy OSP Szadłowice 17b	500 000	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji – **3 szt.** Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją – **0,0775 ha** Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: **300 osób**	Dokumentacja własna realizatora

Tabela 13. Zbiorcze zestawienie wskaźników projektów LPR:

Wskaźniki	Planowana wartość do osiągnięcia na obszarze rewitalizacji:			Razem:
Produktu - SzOOP:	OR 1. Centrum Gniewkowa	OR 2. Markowo	OR 3. Szadłowice	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]	260	60	60	380 osób
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	10	Nie dotyczy	Nie dotyczy	10 osób
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	5	3	3	11 obiektów
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	5,2665 ha	7,6428 ha	0,0775 ha	12,9868 ha
Długość przebudowanych dróg gminnych	0	0	0	0
Długość przebudowanych dróg powiatowych	0	0	0	0
Rezultatu bezpośredniego - SzOOP				
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna (tylko oś 11)	Nie dotyczy	56	56	112 osób
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (tylko oś 9)	140	Nie dotyczy	Nie dotyczy	140 osób
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	60	14	14	88 osób
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	40	10	12	62 osoby
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (oś 7)	Nie dotyczy	200	300	500 osób
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach (6.2)	5 000	Nie dotyczy	Nie dotyczy	5 000 osób

Tabela 14. Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	*2*	*3*	*4*
Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa	Cel rewitalizacji 1: „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku"		
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego		
	1	-	-
Obszar rewitalizacji 2. Markowo	Cel rewitalizacji 2: „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"		
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego		
	2	-	-
Obszar rewitalizacji 3. Szadłowice	Cel rewitalizacji 2: „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku"		
	Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego		
	3	-	-

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności:

Program został opracowany zgodnie z zasadą komplementarności, wzajemnego uzupełniania się, w wymiarze:

1. Przestrzennym:

W procesie tworzenia Programu przeanalizowano potencjalne oddziaływanie wszystkich znanych projektów, realizowanych na terenie gminy Gniewkowo, na wyznaczone obszary rewitalizacji.

Przykładem komplementarności przestrzennej na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa jest sfinansowana ze środków gminy Gniewkowo przebudowa ul. Parkowej (prowadzącej do Parku Wolności i stadionu) oraz planowana budowa ścieżki rowerowej przy drodze wojewódzkiej (finansowana ze środków RPO). Dzięki tym projektom poprawi się znacznie dostępność komunikacyjna tego terenu dla mieszkańców. Dodatkowo ze środków gminy planowana jest modernizacja stadionu sportowego, graniczącego z przestrzenią zdegradowaną.

2. Problemowym:

W Programie starano się każdorazowo zaproponować możliwe wszechstronne mechanizmy interwencji, odpowiadające na konkretne, zdiagnozowane wskaźnikami problemy. To rodzaj i skala zjawisk problemowych i planowanych kierunków aktywizacyjnych pokazały jakich funkcji, możliwości i obiektów jeszcze brakuje na danym terenie.

Na obszarze gminy Gniewkowo realizowane będą dwa bliźniacze cele rewitalizacji związane z przekształceniem istniejących przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju społecznego. Taki kierunek interwencji pozwala na jednoczesne rozwiązanie stwierdzonych problemów społecznych i przestrzenno-funkcjonalnych.

Każdy z celów odpowiada kompleksowo na problemy poszczególnych OR zdiagnozowane w rozdziałach 2-5 (w miarę możliwości dostępnych w ramach LPR i przy zachowaniu zasad kwalifikowalności wydatków z RPO).

3. Proceduralno-instytucjonalnym:

System realizacji Programu (szerzej w części 12.) zapewnia komunikację i koordynację działań pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w proces rewitalizacji. Nadzór nad prawidłowością realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji pełnić będzie Koordynator ds. Rewitalizacji.

4. Międzyokresowym:

Działania rewitalizacyjne na terenie gminy Gniewkowo w latach 2016-2023 stanowią kontynuację i rozszerzenie skali, zasięgu dotychczasowych zadań. W latach 2007-2015 przeprowadzono już projekty rozwojowe na terenie poszczególnych OR, które ułatwiają osiągnięcie celów LPR. Są to przede wszystkim:

1. Na terenie OR 1. Centrum Gniewkowa:
   - „Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich" w 2010 r. (Oś Priorytetowa 7, Działanie 7.1 „Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast" RPO W K-P, łączna wartość projektu: 8.204.612,57 zł),
   - Budowa Środowiskowego Domu Samopomocy w Gniewkowie (wartość inwestycji to 2,1 mln zł (zadanie w 100% finansowane ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Na potrzeby funkcjonowania ŚDS Gmina Gniewkowo otrzymała również dotację (80 tys. zł) na zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych z PFRON).
2. Na terenie OR 2. Markowo:
   - „Modernizacja świetlic wiejskich w Murzynnie, Wielowsi, Markowie i Ostrowie oraz doposażenie świetlic wiejskich" w 2012 r. (Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" objętego PROW na lata 2007-2013 – Oś IV LEADER, łączna wartość projektu 286.612,53 zł),
   - „Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich w miejscowości Gąski, Lipie, Markowo, Murzynno, Murzynko, Wierzbiczany, Żyrosławice" w 2015 r. (Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów", tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Osi 3 ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, w Markowie kupiono witrynę chłodniczą, łączna wartość projektu to 17.993,67 zł)
3. Na terenie OR 3. Szadłowice: budowa boiska w 2015 r. przy szkole podstawowej, „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szadłowice i Skalmierowice w gminie Gniewkowo" w 2011 r. (Działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej" objętego PROW na lata 2007-2013, wartość projektu 3.022.066,96 zł).

5. Źródeł finansowania:

Budżet Programu został ustalony na poziomie **4 960 000,00 zł**, z czego:

- **3 729 000 zł** to zakładana kwota wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 1 171 000 zł to wartość innych środków publicznych, pozyskanych na realizację zadań rewitalizacyjnych (środki Gminy Gniewkowo)
- 60 000,00 zł to wartość zadeklarowanego wkładu własnego ze środków prywatnych.

Planowane jest pozyskanie dalszych środków finansowych na realizację kolejnych projektów, przyczyniających się do osiągnięcia zakładanych celów rewitalizacji.

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji:

Wstępne prace nad określeniem potrzeb rewitalizacyjnych w gminie Gniewkowo w nowej perspektywie finansowej rozpoczęły się w 2015 r., wraz z uruchomieniem prac nad Strategią ORSG i Strategią RLKS na terenie powiatu inowrocławskiego. W trakcie spotkań konsultacyjnych, debat, posiedzeń komitetów i badań ankietowych mieszkańcy wyrażali swoje oczekiwania, co do przebiegu i efektów działań rewitalizacyjnych w nowej perspektywie finansowej.

Także w toku przygotowania LPR zasięgano opinii mieszkańców i lokalnych interesariuszy w kwestii kierunków interwencji w ramach procesu rewitalizacji.

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Ankieta	Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone metodą CATI na próbie 100 osób, w terminie od 28 września 2016 r. do 12 października 2016 r. Celem badania była identyfikacja obszarów o wysokiej koncentracji problemów, określenie negatywnych zjawisk i wskazanie jednostek, w których działania z zakresu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzenno-funkcjonalnego powinny zostać zrealizowane.
Konsultacje społeczne	Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 odbyły się dwa spotkania konsultacyjne z interesariuszami. Pierwsze miało miejsce 4 października 2016 r. o godz. 15.30 w sali konferencyjnej MGOKSiR przy ul. Dworcowej w Gniewkowie. Uczestniczyło w nim 14 osób. Natomiast drugie odbyło się 7 grudnia 2016 r., również w sali konferencyjnej MGOKSiR. Celem pierwszego spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próba wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk. W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie: • Mocnych stron i potencjału gminy, • Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, • Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, • Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. W trakcie drugiego spotkania przedstawiono i skonsultowano ostateczne obszary wyznaczone do rewitalizacji, a w części warsztatowej skupiono się na: • Stworzeniu wizji obszaru rewitalizacji po przeprowadzonym procesie, • Szczegółowym omówieniu negatywnych zjawisk na terenie rewitalizacji, • Wypracowaniu kierunków działań w ramach rewitalizacji, • Zebraniu propozycji działań rewitalizacyjnych. Metodą informowania o spotkaniach były:

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
	• informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gniewkowo.com.pl oraz w mediach społecznościowych (facebook). • plakaty, • ulotki.
Zbieranie uwag w postaci papierowej, elektronicznej lub ustnej	Po wprowadzonych według wytycznych Urzędu Marszałkowskiego zmianach w Lokalnym Programie Rewitalizacji, ponowiono konsultacje społeczne. Odbyły się trzy spotkania z mieszkańcami obszarów objętych rewitalizacją. 22.03.2018r. w świetlicy szkolnej w Szadłowicach. Uczestniczyło w nim 6 osób. Zebrani zostali poproszeni o wymienienie problemów społecznych występujących na terenie Szadłowic oraz propozycji na działania, które pomogą w ich zwalczeniu. 22.03.2018r. Odbyło się również spotkanie w świetlicy w Markowie. Uczestniczyło w nim 5 osób. Zebrani zostali poproszeni o wymienienie problemów społecznych występujących na terenie Markowa oraz propozycji na działania, które pomogą w ich zwalczeniu. 23.03.2018r. odbyło się natomiast spotkanie dotyczące obszaru rewitalizacji w mieście Gniewkowo. Zainteresowani zebrali się w Urzędzie Miejskim w Gniewkowie na sali konferencyjnej. Poruszano kwestie negatywnych zjawisk, które występują na terenie obszaru rewitalizacji – głównie problem starzejącego się społeczeństwa – oraz sposoby na ich zwalczanie. Metodą informowania o spotkaniach były ogłoszenia zamieszczane w mediach społecznościowych (facebook), na BIP-ie Urzędu Miejskiego w Gniewkowie oraz na stronie www.gniewkowo.com.pl oraz ogłoszenie wywieszone na tablicy informacyjnej w Urzędzie Miejskim w Gniewkowie. 30 dniowe konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji odbywały się w terminie od 20 października 2016 roku do 21 listopada 2016 roku. Podczas ich trwania interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu za pomocą formularza konsultacji społecznych (załącznik 3 – punkt 17.3.) w formie pisemnej oraz w formie ustnej. Drugie 30 dniowe konsultacje społeczne dotyczyły projektu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023, trwały od 18 stycznia 2017 roku do 19 lutego 2017 roku. Ich forma była taka sama jak w przypadku konsultacji dotyczących obszarów zdegradowanych i rewitalizacji. Także po wprowadzeniu poprawek do dokumentu poproszono mieszkańców o zgłaszanie uwag. Odpowiednia informacja pojawiła się na stronie BIP i tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego.

Udział partnerów społecznych i gospodarczych nabierze jeszcze większego znaczenia po rozpoczęciu działań rewitalizacyjnych. Ich pomysły i uwagi będą najbardziej konstruktywne na etapie ustalania dokładnego zakresu merytorycznego poszczególnych projektów (przed ich złożeniem do dofinansowania). Wtedy też można będzie zastosować bardziej zaawansowane mechanizmy partycypacji (jak debata obywatelska albo spacery badawcze).

W toku aktualizacji LPR w 06.2019 r. także przeprowadzono konsultacje społeczne (zamieszczono informacje w Internecie oraz na tablicy ogłoszeń UM). Wszystkie zebrane w ten sposób uwagi zostały uwzględnione.

11. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych:

Tabela 15. Szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji głównych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych:

Obszar rewitalizacji (nr/ nazwa)	Termin realizacji projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródła finansowania:				SzOOP	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Śr. pryw.	działanie i poddz.	
									EFS	EFRR	inne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 i 15	16
Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa	2020-2021	1. Wsparcie rozwoju społecznego poprzez stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej i aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludności starszej	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	150 000	85%	127 500	127 500	0	22 500 środki Gminy Gniewkowo	0	9.2 9.2.1	-
	2020-2021		2. Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa	społeczny	Fundacja Ekspert Kujawy	400 000	85%	340 000	340 000	0	0	60 000 środki własne Fundacji	9.2 9.2.1	-
	2020-2021		3. Stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej w Gniewkowie	społeczny	Gmina Gniewkowo we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie i Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie	100 000	50%	50 000	50 000	0	50 000 środki Gminy Gniewkowo	0	-	-
	2020-2022		4. Aktywizacja osób starszych z OR 1. Centrum Gniewkowa	społeczny	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie	140 000	0	0	0	0	140 000 środki Gminy Gniewkowo	0	-	-
	2020		5. Zagospodarowanie Parku Wolności na cele rozwoju społecznego	przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gniewkowo	2 800 000	75%	2 100 000	0	2 100 000	700 000 środki Gminy Gniewkowo	0	Działanie 6.2	1,2, 3, 4